

Istočnojadranska trgovina na jedrenjacima u 19. stoljeću – vrhunac i pad

Izvor financiranja: Sveučilište u Zadru

Šifra projekta: IP.01.2023.07

Trajanje projekta: 1. listopada 2023. do 30. rujna 2025.

Voditelj projekta:

izv. prof. dr. sc. **Mateo Bratanić**, Sveučilište u Zadru, Hrvatska

Istraživačka grupa:

izv. prof. dr. sc. **Sanda Uglešić**, Sveučilište u Zadru, Hrvatska

doc. dr. sc. **Zrinka Podhraški Čizmek**, Sveučilište u Zagrebu, Hrvatska

Marin Banović, mag. educ. hist., Sveučilište u Zadru, Hrvatska

Ivana Protrka, studentica, Sveučilište u Zadru, Hrvatska

Krste Gašperov, student, Sveučilište u Zadru, Hrvatska

Teorijsko polazište i znanstveni doprinos:

Projekt se usredotočuje na presudno razdoblje u povijesti pomorstva istočnog Jadrana kada se događa tranzicija s jedrenjaštva na parobrodarstvo što je važno s tehničko-tehnološke, gospodarske, društvene, političke i psihološke perspektive. Upravo u naznačenom razdoblju događa se vrhunac tisućljetne jedrenjačke trgovine na globalnoj razini što se vremenski preklapa sa sve snažnijim prisustvom parobroda i njegovim tehnološkim usavršavanjem. Istočnojadranska trgovina na jedrenjacima nije ograničena na taj prostor nego je ona uključena u sustav globalne pomorske trgovine i tako prisutna na Sredozemlju i većini oceana. Na taj način kvalifikacija „istočnojadranska“ samo označava prostorno porijeklo jedrenjaka, brodovlasnika, kapetana i pomoraca a nikako isključivi prostor plovidbe i trgovine. Refleksija globalnih kretanja u pomorstvu na lokalnoj razini, kao i uključivanje lokalnih snaga u globalna kretanja temeljna je hipoteza pri osmišljavanju ovog projekta. Projekt predviđa formiranje istraživačkog prostora kao složenog digitalnog alata za kvantifikaciju podataka, analizu i postavljanje dodatnih istraživačkih pitanja također uključuje i arhivska istraživanja koja dodatno pomažu u osvjetljavanju teme. Konačni rezultati projekta sastoje se u stvaranju istraživačkog prostora dostupnog za druge istraživače, priređivanju rukopisa knjige na engleskom jeziku i publiciranju nekoliko znanstvenih radova.

Ciljevi projekta:

- Istražiti napredak, vrhunac i pad istočnojadranske trgovine na jedrenjacima u 19. stoljeću.
- Formirati istraživački prostor (ISPRO) za istočnojadransku trgovinu na jedrenjacima i omogućiti pristup drugim istraživačima.
- Istražiti nasljeđe Mletačke Republike u kontekstu istočnojadranske pomorske trgovine s posebnim osvrtom na društveno-administrativne promjene kraja 18. i početka 19. stoljeća.
- Postaviti teoretski i praktično pokazati postojanje „pomorskih zajednica“ na istočnom Jadranu u 19. stoljeću.
- Istražiti ulogu pomorskog školstva i stjecanja kvalifikacija za pomorska zvanja u kontekstu jedrenjačke trgovine.
- Usporediti i mapirati promjene jedrenjaka Jadranskog mora iz 18. u 19. stoljeće.
- Ostvariti rezultate koji bi bili polazna točka za istraživanje prozopografije vlasnika i kapetana jedrenjaka na istočnojadranskom prostoru.